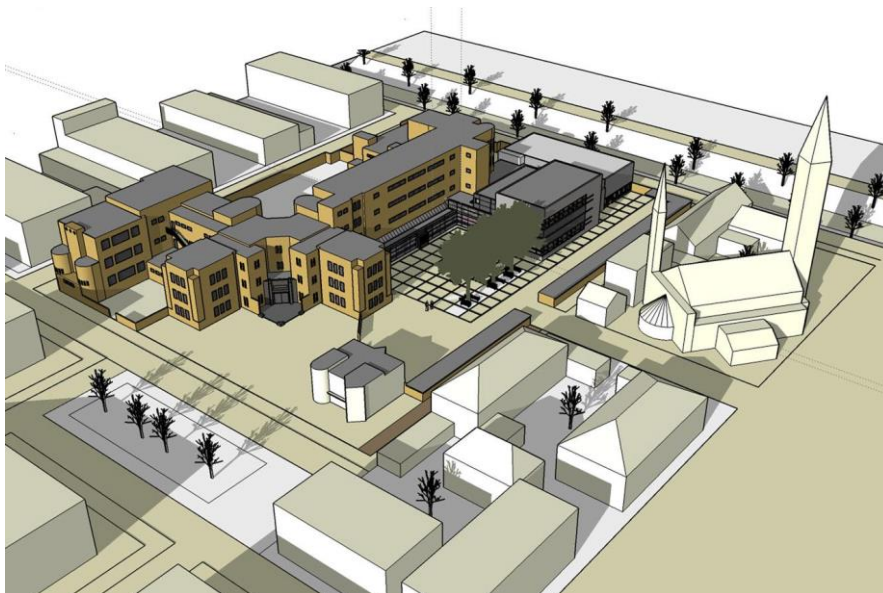

5 HAVO

Programma van toetsing en afsluiting

Schooljaar 2022-2023

Cohort 2021-2023

Voorwoord

Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) beschrijft de gang van zaken voor het schoolexamen van de bovenbouw van havo en vwo op het Maerlant-Lyceum. Per vak is te lezen op welke manieren de stof wordt afgesloten, welke stof precies wordt getoetst en hoeveel elke toets/opdracht meetelt voor het schoolexamen.

De toetsing voor het schoolexamen start voor een aantal van de vakken in de vierde klas en gaat door tot en met het eindexamenjaar.

Samen met het Examenreglement geeft het PTA alle wettelijk vereiste informatie met betrekking tot het examen. Op alle onderdelen van het PTA zijn de bepalingen van het examenreglement van toepassing. Het reglement bevat de spelregels voor de wijze waarop examens worden afgenomen.

Kolommen	Betekenis
Vorm	Het type toets
Domeinen	De letter(s) van de domeinen waar de toets over gaat
Herk	Is het onderdeel herkansbaar
Afkorting	Betekenis
SE	Schoolexamen, onderdeel van PTA
PO - SE	Praktische opdracht, onderdeel van PTA
PW	Proefwerk
PO	Praktische opdracht
MON	Mondeling
HD	Handelingsdelen (zoals LO, LOB)
GR	Grafische rekenmachine
RM	Rekenmachine
WB	Woordenboek, bijvoorbeeld : WB NL-DU
BINAS	Binas editie xxx
ATLAS	Bosatlas editie xxx
GEM	Gemiddelde

Voor dit schooljaar is de planning van de SE-weeken als volgt*:

SE-week 1	Donderdag 9 november t/m vrijdag 18 november
Herkansing SE-week 1	Maandag 12 december
SE-week 2	Maandag 16 januari t/m dinsdag 24 januari
Herkansing SE-week 2	Vrijdag 17 februari
SE-week 3	Donderdag 16 maart t/m vrijdag 24 maart
Herkansing SE-week 3	Donderdag 13 april

*wijzigingen voorbehouden. De actuele jaarplanning is te vinden op de website.

We wensen je veel succes dit schooljaar!

5 HAVO
Vak: Nederlands (NE)

Boek / methode: Nieuw Nederlands en Nieuw Nederlands Literatuur								
DT	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	SE	Mondelinge taalvaardigheid Nieuw Nederlands - Cursus 1 §9: Documenteren - Cursus 4: Spreken, kijken en luisteren - Cursus 6: Argumenteren	50	B / D	Nee	1	-	
2	SE	Schrijfvaardigheid Nieuw Nederlands - Cursus 3: Schrijven - Cursus 6: Argumenteren - Cursus 7: Formulieren - Cursus 8: Spelling	120	C / D	Ja	1	-	Woordenboek Laptop/Chromebook
3	SE	Literatuur (Mondeling in duo's) Nieuw Nederlands Literatuur - Cursus 1: Praten over proza - Cursus 2: Praten over poëzie - Cursus 3: Historische literatuur - Cursus 4: Moderne literatuur - Cursus 5: Lezen voor de lijst	40	E	Nee	1	-	Gelezen literaire werken en poëziebundel

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2022): https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-nederlands-havo-2022/2022/havo/f=/nederlands_havo_2022_2_versie.pdf

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Mondelinge taalvaardigheid
Domein C	Schrijfvaardigheid
Domein D	Argumentatieve vaardigheden
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

5 HAVO
Vak: Engels (EN)

Boek / methode: Examenbundel 2020-2021 + reader								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
1	SE-week 1	SE	Schrijfvaardigheid (zakelijke brief)	120	D	Ja	1	WB NL-EN
2	SE-week 2	SE	Kijk- en luistertoets cito	120	B	Ja	1	
3	SE-week 3	MON	Literatuur (4 gelezen boeken, literaire begrippen en -geschiedenis)	20	E	Nee	1	
4	Periode 1 t/m 3	SE	Individuele presentatie	20	C	Nee	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Kijk-en luistervaardigheid
Domein C	Gespreksvaardigheid
Domein D	Schrijfvaardigheid
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

5 HAVO
Vak: Frans (FA)

Boek / methode: Libre Service								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-week 1	SE	Formele brief schrijven*.	120	D	Ja	1	WB FA-NE, WB NE-FA, WB NE-NE
2	SE-week 2	SE	Cito-luistertoets + vocabulaire	120	B	Ja	1	
3	SE-week 2	MON	Mondeling over 2 boeken en een film en de dichter Jacques Prévert en zijn poëzie. Over één boek moet een leesverslag worden gemaakt in het Frans en over een ander boek een mindmap.	20	C, E	Nee	1	
4	SE-week 3	MON	Toets gespreksvaardigheid over meerdere artikelen*	20	C	Nee	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Kijk-en luistervaardigheid
Domein C	Gespreksvaardigheid
Domein D	Schrijfvaardigheid
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

Overige opmerkingen:

* In tweetallen. De docent zorgt ervoor dat de tweetallen uit gelijkwaardige kandidaten bestaan.

5 HAVO
Vak: Duits (DU)

Boek / methode: Na klar!								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
1	SE-week 1	SE	Schrijfvaardigheid	120	D	Ja	2	WB NL-DU
2	SE-week 1	MON	Gespreksvaardigheid	15	C	Nee	2	
3	SE-week 2	SE	Leesvaardigheid (70%) + Idioom (30%)	120	A	Ja	2	WB DU-NL
4	SE-week 2	SE	Kijk- en luistervaardigheid	120	B	Ja	2	
5	SE-week 3	SE	Idioom (30%) + Literatuur (70%) Literatuurtheorie, lezen <i>Nathan der Weise</i> , <i>Fast ein bisschen Frühling</i> en 2 andere werken, goedgekeurd door docente.	120	E	Nee	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Kijk-en luistervaardigheid
Domein C	Gespreksvaardigheid
Domein D	Schrijfvaardigheid
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

5 HAVO**Vak: Geschiedenis (GS)**

Boek / methode: Geschiedenis Werkplaats 4/5 HAVO (handboek + examenkatern historische contexten)								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-week 1	SE	Historische context Duitsland 1918-1991. <i>Historische contextboekje Geschiedenis werkplaats 'Duitse context' 1918-1991 mét alle bijbehorende kenmerkende aspecten van tijdvak 9 + 10 én Tijdvak 9 + tijdvak 10.2 + 10.4 uit Handboek Geschiedenis Werkplaats HAVO 4/5 (GWP) én lesmateriaal aangeleverd door docent</i>	120	A, B, C, D	Ja	1	WB NL
2	SE-week 2	SE	Historische context Nederland 1948-2008: <i>Historische contextboekje 'Nederlandse context' én Historische context Duitsland na WOII: Historische contextboekje 'Duitse context' én heel tijdvak 9 en 10 uit Handboek Geschiedenis Werkplaats HAVO 4/5 én Alle bijbehorende kenmerkende aspecten van tijdvak 9 + 10, incl. lesmateriaal aangeleverd door docent.</i>	120	A, B, D, E	Ja	1	WB NL
3	SE-week 3	SE	Volledige leerstof van het CE*: Alle historische contexten* a.d.h.v. Historische contextboekje. Tijdvak 5 t/m 10 uit handboek Geschiedenis Werkplaats, inclusief alle kenmerkende aspecten van tijdvak 5 t/m 10 én lesmateriaal aangeleverd door docent	150	A, B, C, D	Ja	1	WB NL

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Historisch besef
Domein B	Oriëntatiekennis
Domein C	Thema's
Domein D	Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie
Domein E	Oriëntatie op studie en beroep

Overige opmerkingen:

*In SE-3 en in het CE (centraal examen) wordt circa 65% van de scorepunten besteed de historische contexten:

- 1) Het Britse rijk 1585-1900
- 2) Duitsland in Europa 1918-1991
- 3) Nederland 1948-2008

Circa 35% van de scorepunten wordt besteed aan de toetsing van oriëntatiekennis die niet is gespecificeerd, verdeeld over de periode na 1500, grofweg tijdvak 5 t/m 10. In de examenvragen over deze niet nader gespecificeerde oriëntatiekennis kunnen alle kenmerkende aspecten aan bod komen, dus zowel de kenmerkende aspecten die terugkomen in een historische context als de kenmerkende aspecten van tijdvak 5 t/m 10.

Berekening schoolexamen eindcijfer: $(DT0 + DT1 + DT2 + DT3) / 4 = SE\text{-cijfer}$.

5 HAVO
Vak: Aardrijkskunde (AK)

Boek / methode: BuitenNLand								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
1	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	2	
2	n.v.t.	PO	Praktische Opdracht 4havo	120	A1, A2, E2	Nee	1	
3	SE-week 1	SE	H1 - Wereld: Globalisering H4 - Herhalingsstof Wereld	120	A1, B1, B2, B3	Ja	2	Atlas 55 ^e druk
4	SE-week 2	SE	H2 - Aarde H5 - Herhalingsstof Aarde	120	A1, C1, C2	Ja	2	Atlas 55 ^e druk
5	SE-week 3	SE	H3 - Gebieden H6 - Herhalingsstof Leefomgeving	120	A1, D1, D2, E1, E2	Ja	2	Atlas 55 ^e druk

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Wereld
Domein C	Aarde
Domein D	Ontwikkelingsland
Domein E	Leefomgeving

5 HAVO**Vak: Filosofie (FI)**

Boek / methode: Democratie: gelijkheid en vrijheid, voor wie?								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-week 1	PW	Democratie, vrijheid, gelijkheid, voor wie?: Inleiding en kwestie 1 + 2	120	A, B, C, D	Ja	1	WB NL
2	SE-week 2	PW	Democratie, vrijheid, gelijkheid, voor wie?: Kwestie 1 t/m 3 + Vraagstukken A	120	A, B, C, D	Ja	1	WB NL
3	SE-week 3	PW	Democratie, vrijheid, gelijkheid, voor wie?: Vraagstukken A, B en C + Kwestie 1 t/m 3	120	A, B, C, D	Ja	1	WB NL

Toelichting inhoud domeinen: Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Wijsgerige antropologie
Domein C	Ethiek
Domein D	Sociale filosofie

5 HAVO
Vak: Wiskunde A (WA)

Boek / methode: Getal & Ruimte 12e editie deel 1, 2 en 3								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	5	
1	44-45	SE	H1: Tabellen en grafieken H3: Lineaire verbanden H5: Veranderingen (alleen SE) H6: Rekenregels en formules H9: Exponentiële verbanden	150	A, B, C, D	Ja	5	GR
2	03-04	SE	H2: De statistische cyclus H7: Statistiek en beslissingen H10: Statistiek gebruiken	150	A, B, E	Ja	5	GR
3	11-12	SE	H11: Formules en variabelen H12: Examentraining	150	A, B, C, E	Ja	5	GR

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-wiskunde-a-havo-2023/2023/havo/f=/wiskunde_A_havo_versie_2_2023.pdf

Domein A	Vaardigheden	Domein D	Verandering
Domein B	Algebra en tellen	Domein E	Statistiek en kansrekening
Domein C	Vebanden		

Overige opmerkingen:

Tijdens het SE dient de GR in examenstand te staan.

5 HAVO
Vak: Wiskunde B (WB)

Boek / methode: Getal & Ruimte 12e editie deel 1, 2 en 3								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	5	
1	44-45	SE	H2: Veranderingen H4: Werken met formules H5: Machten, exponenten en logaritmen H6: De afgeleide functie H9: Exponentiële en logaritmische formules	150	A, B, D	Ja	5	GR
2	03-04	SE	H3: Hoeken en afstanden H7: Lijnen en cirkels H8: Goniometrie H10: Meetkundige berekeningen §12.5 en §12.6: Examentraining	150	A, B, C	Ja	5	GR
3	11-12	SE	H11: Verbanden en functies H12: Examentraining	150	A, B, C, D	Ja	5	GR

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-wiskunde-b-havo-2023/2023/havo/f=/wiskunde_B_havo_versie_2_2023.pdf

Domein A	Vaardigheden	Domein C	Meetkundige berekeningen
Domein B	Functies, grafieken en vergelijkingen	Domein D	Toegepaste analyse

Overige opmerkingen:

Tijdens het SE dient de GR in examenstand te staan.

5 HAVO
Vak: Rekenen

Boek / methode: Getal & ruimte Rekenboek tweede fase, 10e editie								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
1	SE-week 1	PW	H1 t/m 4	120		Nee	1	RM

Overige opmerkingen:

Leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben, krijgen een rekentoets. De rekentoets dient gemaakt te worden, het resultaat hiervan wordt als cijfer vermeld op de cijferlijst die bij het diploma hoort.

Resultaat van de toets wordt weergegeven als O (=onvoldoende), V (=voldoende) of G (=goed).

Daarbij geldt:

- O = cijfer tot 5,5
- V = cijfer vanaf 5,5 en tot 7,5
- G = cijfer vanaf 7,5

5 HAVO
Vak: Natuurkunde (NA)

Boek / methode: Newton								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-week 1	SE	- H7 Muziek en Communicatie - H1 Elektriciteit 4havo (herhaling)	120	A, B1, B2, G1, I	Ja	1	RM, Binas
2	SE-week 2	SE	- H8 Sport en Verkeer (Arbeid en Vermogen) - H2 Sport en Verkeer (Beweging) (herhaling) - H4 Sport en Verkeer (Krachten) (herhaling)	120	A, C1, C2, I	Ja	1	RM, Binas
3	SE-week 3	SE	- H9 Zonnestelsel en Heelal - H4 Sport en Verkeer (Krachten) (herhaling) - Keuzehoofdstukken	120	A, B3, E1, E2, G2, I	Ja	1	RM, Binas

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden	Domein G	Meten en regelen
Domein B	Beeld- en geluidstechniek	Domein H	Natuurkunde en technologie
Domein C	Beweging en energie	Domein I	Onderzoek en ontwerp
Domein D	Materialen		
Domein E	Aarde en heelal		
Domein F	Menselijk lichaam		

5 HAVO
Vak: Scheikunde (SK)

Boek / methode: Chemie overal								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-week 2	PO	H 1 t/m 10	180	A t/m F	Nee	1	Binas, RM
2	SE-week 1	SE	H 1 t/m 9	150	A t/m F	Ja	1	Binas, RM
3	SE-week 2	SE	H 1 t/m 12	150	A t/m F	Ja	1	Binas, RM
4	SE-week 3	SE	H 1 t/m 13	150	A t/m G	Ja	1	Binas, RM

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden	Domein G	Maatschappij en chemische technologie
Domein B	Kennis van stoffen en materialen		
Domein C	Kennis van chemische processen en kringlopen		
Domein D	Ontwerpen en experimenten in de chemie		
Domein E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie		
Domein F	Processen in de chemische industrie		

5 HAVO
Vak: Biologie (BI)

Boek / methode: 10voorbiologie								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-week 1	SE	Thema Mens H4.6 Spieren, H5 Zintuigen H12 Voeding en vertering, H13 Lever en Nieren H1 Cellen, H2 Voortplanting, H3 Erfelijkheid en DNA, H4 Zenuwstelsel & Spieren, H6 Hormonen	150	A t/m F	Ja	1	RM, WB NL, Binas
2	SE-week 2	SE	Thema Omgeving H17 Evolutie / Biodiversiteit, H9 Ademhaling H1 Cellen, H11 Stofwisseling, H14 Planten, H15 Ecologie, H16 Mens en Milieu	150	A t/m F	Ja	1	RM, WB NL, Binas
3	SE-week 3	SE	H8 Hart & Bloedsomloop, H10 Bescherming en afweer Thema 21 vaardigheden	150	A t/m F	Ja	1	RM, WB NL, Binas
4	8 februari 2023	PO	Praktische opdracht (nader in te vullen)	n.v.t.	A t/m F	Nee	1	RM, WB NL, Binas

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden		Domein D	Interactie
Domein B	Zelfregulatie		Domein E	Reproductie
Domein C	Zelforganisatie		Domein F	Evolutie

Overige opmerkingen:

- Voor additionele informatie zoals oefenopgaven en extra uitleg zie: www.bioplek.org, www.biologiepagina.nl en www.khanacademy.org en 10voorbiologie thema 22 t/m 26.

5 HAVO**Vak: Natuur, leven en technologie (NLT)****Boek / methode:** Niet van toepassing

SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
1	n.v.t.		Cijfer SE 1 uit 4H				1	
2	n.v.t.		Cijfer SE 2 uit 4H				1	
3	n.v.t.		Cijfer SE 3 uit 4H				1	
4	n.v.t.		Cijfer SE 4 uit 4H				1	
5	n.v.t.		Cijfer SE 5 uit 4H				1	
6	SE-week 1	*	AK-module	*	A,B en C	Nee	1	**
7	SE-week 2	*	Medicijnen van Molecuul tot Mens	*	A, B en D	Nee	1	**

Toelichting inhoud domeinen: Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Exacte wetenschappen en technologie
Domein C	Aarde en natuur
Domein D	Gezondheid, bescherming en veiligheid
Domein E	Materialen, processen en producten

Overige opmerkingen:

*Bij aanvang van iedere module wordt de toetsingsvorm en duur bekend gemaakt. De toetsingsvorm kan individueel, per groep, mondeling en/of schriftelijk zijn. Om onvoorziene redenen kan van de gegeven indeling (de inhoud/volgorde/verdeling van de modules) afgeweken worden. **Hulpmiddelen worden per toets van te voren bekend gemaakt

5 HAVO
Vak: Economie (EC)

Boek / methode: LWEO								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	n.v.t.	Nee	1	
1	SE-1	SE	Lesbrief Verdienen en Uitgeven totaal	150 min	A, H, I	Ja	1	RM
2	SE-2	SE	Lesbrief Europa totaal	150 min	A, E, F, H, I	Ja	1	RM
3	SE-3	SE	Alle lesbrieven: Jong en Oud, Vragers en Aanbieders, Markt en Overheid, Verdienen en Uitgeven, Europa	150 min	A t/m I	Ja	1	RM

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden	Domein G	Concept Risico en informatie
Domein B	Concept Schaarste	Domein H	Concept Welvaart en groei
Domein C	Concept Ruil	Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden
Domein D	Concept Markt	Domein J	Onderzoek en experiment
Domein E	Concept Ruilen over de tijd	Domein K	Keuzeonderwerpen
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen		

5 HAVO
Vak: Bedrijfseconomie (BE)

Boek / methode: Financiële Zelfredzaamheid (FZR) / methode LWEO, Bedrijf Starten (BS), Marktverovering (MV), Financiering en Verslaggeving (FV), Het Resultaat (HR), Personeelsbeleid en Interne Organisatie (PIO), Onderneem-het-zelf (OZ)								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	A, B, E, F	Nee	1	
1	Dt-week 1	SE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BS: H4 en H5 ▪ HR: H1 t/m H5 ▪ OZ : H1 en H2 t/m § 2.3 	150	B, D, F, G	Ja	2	RM
2	Dt-week 2	SE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FV: H1 t/m H6 ▪ FZR: H6 	150	B, D, F, G	Ja	2	RM
3	Dt-week 3	SE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PIO: H1 t/m H4 ▪ FZR: H1 t/m H7 ▪ BS: H1 t/m H5 ▪ MV: H1 t/m H4 ▪ HR: H1 t/m H5 	150	A, B, C, D, E, F, G	Ja	3	RM

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2023>

Domein A	Vaardigheden	Domein F	Financieel beleid
Domein B	Van persoon naar rechtspersoon	Domein G	Verslaggeving
Domein C	Interne organisatie en personeelsbeleid	Domein H	Keuze-onderwerpen
Domein D	Investeren en financieren		
Domein E	Marketing		

5 HAVO**Vak: Lichamelijke opvoeding (LO)****Boek / methode:**

SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	HD	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	n.v.t.	A, B, C, D, E	Nee		
1	Week 36 t/m 39	HD	Beoordeling verdieping sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Nee		
2	Week 40 t/m 46	HD	Beoordeling verbreding sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Nee		
3	Week 47 t/m 51	HD	Beoordeling vrije keuze sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Nee		

Toelichting inhoud domeinen: Examenprogramma (2022): https://www.examenblad.nl/examenstof/lichamelijke-opvoeding-havo/2023/f=/lo_havovwo.pdf

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Bewegen
Domein C	Bewegen en regelen
Domein D	Bewegen en gezondheid
Domein E	Bewegen en samenleving

Overige opmerkingen:

De beoordeling zal gedurende het jaar plaatsvinden en daarmee niet gelijk lopen met de toetsweken van de jaarlaag.

5 HAVO
Vak: Teken en (TE)

Boek / methode: Kunst op Niveau								
SE	Week	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
0	n.v.t.	GEM	Gemiddelde overgangscijfer 4havo	120		Nee		
1	SE-week 1	SE	Kunst na 1945 t/m postmoderne schilderkunst (p. 124 t/m 147)	120	A	Ja	1	WB NL
2	SE-week 2	SE	Postmoderne beeldhouwkunst t/m digitale kunst (p. 148 t/m 165)	120	A	Ja	1	WB NL
3	SE-week 3	SE	Examenstof: middeleeuwen t/m symbolisme (p. 22 t/m 80 en eventueel verdiepende stof)	120	A	Ja	1	WB NL
4	Gedurende schooljaar	PO	Portfolio bestaande uit 3 praktische opdrachten.	n.v.t.	B C	Nee	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-beeldende-vakken-vwo-2023/2023/vwo/f=/beeldende_vakken_vwo_versie_2_2023.pdf

Domein A	Vaktheorie
Domein B	Praktijk
Domein C	Oriëntatie op studie en beroep

Overige opmerkingen:

De leerlingen ontvangen bij de start van het schooljaar de informatie met betrekking tot de inhoud van alle praktische opdrachten.